

LICHTE INKOMENS DALING MELKVEEHOUDERIJ*Jakob Jager*

De inkomens in de melkveehouderij staan in het lopende boekjaar 20001/02 onder druk. De melkprijs zal naar verwachting weliswaar met 4% stijgen, maar dat is onvoldoende om de lagere vee prijzen en hogere kosten te compenseren. Het gezinsinkomen uit bedrijf zal met 2.500 euro (5.000 gulden) per ondernemer teruglopen (tabel 1). De rentabiliteit neemt met 1 procentpunt af tot 79. Er resteren besparingen van 6.500 euro (14.000 gulden).

Tabel 1 Opbrengsten en kosten per bedrijf, bedrijfsresultaten (pb), inkomen en besparingen op melkveebedrijven (x 1.000 euro)

	1999/00	2000/01 (r)	2001/02 (p)
Melkkoeien per bedrijf	53,3	54,9	55,5
Nge per bedrijf	92	95	96
Ondernemers per bedrijf	1,42	1,43	1,43
Opbrengsten	165,8	182,6	185,7
W.o. melk	132,2	142,7	151,1
omzet en aanwas rundvee	16,1	17,5	11,3
Kosten (pachtbasis)	214,6	227,9	235,1
W.o. arbeid	69,5	73,1	75,6
ov. bewerkingskosten	31,4	32,9	33,4
toegerekende kosten rundvee	37,2	41,0	43,3
grond en gebouwen (pb)	31,7	32,7	33,0
quotumkosten	20,0	21,6	22,4
Opbrengsten-kostenverhouding	77,3	80,1	79,0
Gezinsinkomen uit bedrijf per ondernemer	20,4	25,0	22,5
<i>Idem (x 1.000 gld.)</i>	<i>44,9</i>	<i>55,0</i>	<i>50,0</i>
Besparingen per bedrijf	4,1	11,0	6,5
<i>Idem (x 1.000 gld.)</i>	<i>8,9</i>	<i>24,0</i>	<i>15,0</i>

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Opbrengsten en kosten

Er heeft zich wederom een vergroting voorgedaan van het gemiddelde bedrijf: bij gelijkblijvend nationaal quotum nam het aantal melkveebedrijven dit jaar met 4,5% af. Deze daling was beduidend groter dan gemiddeld in de jaren negentig (-3%). Doordat meer melkkoeien werden aangehouden door het transportverbod tijdens de MKZ-periode en de lage prijzen die daarop volgden, zal er dit jaar weer enige quotumoverschrijding plaatsvinden. De melkopbrengsten nemen toe tot meer dan 150.000 euro per bedrijf. De opbrengsten uit omzet en aanwas laten echter een daling zien.

Bij de kosten vindt een forse prijsstijging plaats. Zowel de prijzen van meststoffen, voer, energie, grond en arbeid, als ook de inflatie zijn daarvoor verantwoordelijk. Daarnaast vindt er aankoop en lease van quotum plaats, met een toename van de kosten tot gevolg. Aan de volumekant dalen de inzet van kunstmeststoffen en krachtvoer. De totale kosten komen hiermee uit op 235.000 euro (517.000 gulden) een stijging van 3%.

Lichte inkomensdaling

Doordat de betaalde kosten sterker stijgen dan de opbrengsten, daalt het gezinsinkomen uit bedrijf met 2.500 euro (5.000 gulden) per ondernemer. De besparingen gaan iets meer onderuit, tot ongeveer 6.500 euro (15.000 gulden), mede door de toename van de gezinsbestedingen tengevolge van de hoge inflatie. De besparingen liggen hiermee op het gemiddelde van de tweede helft van de jaren negentig.

Lager saldo per koe

De eerder genoemde melkpreisstijging leidt tot een prijs van € 35,40 (f 78,-) per 100 kg melk. De melkgift per koe zal naar verwachting iets minder toenemen door het noodgedwongen langer aanhouden van af te stoten melkvee. De melkopbrengsten nemen daardoor met bijna 5% toe, tot 2725 euro per koe (tabel 2). De omzet en aanwas daalt sterk (-36%) door de BSE- en MKZ-crisis. De BSE-heffing, verwerkingskosten van slachtafval en hogere transportkosten versterken de prijsval. Enige compensatie vind plaats via de hogere inkomstenstoeslagen onder Agenda 2000. Zowel de slachtpremies als de hectaretoeslagen voor snijmaïs vallen hoger uit. Toch lopen de overige rundveeopbrengsten met 100 euro per koe terug. De totale rundveeopbrengsten laten desondanks nog een stijging zien van 25 euro (55 gulden) per koe. Doordat de voerkosten en overige toegerekende kosten, vooral door prijsstijgingen, met 4,5% toenemen, daalt het saldo per koe in lichte mate.

Tabel 2 Saldoberekening rundveehouderij (in euro per melkkoe) op melkveebedrijven

	1998/99	1999/00	2000/01 (r)	2001/02 (p)
Melk (A)	2.525	2.480	2.600	2.725
Overig (B)	385	370	410	310
Totaal (A + B)	2.910	2.850	3.010	3.035
Toegerekende kosten (C)	750	700	750	780
Saldo (A+B-C)	2.160	2.150	2.260	2.255
<i>Idem (gld.)</i>	<i>4.760</i>	<i>4.740</i>	<i>4.980</i>	<i>4.970</i>

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Meer informatie:

Rapport 1.01.03 *Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens in 2001*